

1 Postoji li mogućnost izvođenja dokaza videokonferencijom uz sudjelovanje suda u državi članici koja upućuje zahtjev ili neposredno od strane suda u toj državi članici? Ako postoji, koji se odgovarajući nacionalni postupci ili zakoni primjenjuju?

U Republici Hrvatskoj dokaz saslušanjem svjedoka, stranke ili vještaka se može izvoditi putem video-konferencije, u skladu s člankom 10. do 12. i člankom 17. Uredbe Vijeća (EZ) broj 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (dalje u tekstu: Uredba) na način da, kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi, sud u Republici Hrvatskoj može:

1. zatražiti izvođenje dokaza neposredno od nadležnog suda u drugoj državi članici ili
2. u skladu s pretpostavkama iz članka 17. Uredbe zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici.

Izvođenje dokaza prema navedenoj Uredbi propisano je člancima 507.d do 507.h Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,25/13, 89/14; dalje u tekstu ZPP).

2 Postoje li ograničenja u pogledu toga koga se može saslušati videokonferencijom – primjerice, može li se tako saslušati samo svjedoke ili i druge osobe, poput stručnjaka i stranaka u postupku?

Video-konferencija se može koristiti za saslušanje svjedoka, kao i za izvođenje dokaza saslušanjem stručnjaka/vještaka i stranaka.

3 Postoje li ikakva ograničenja kad je riječ o vrsti dokaza koje se može izvoditi videokonferencijom?

Republika Hrvatska nema nikakva posebna ograničenja u odnosu na vrstu dokaza koja se može pribavljati putem video-konferencije. O tome koji će se dokaz izvesti radi utvrđivanja određene činjenice i kako, odlučuje sud koji vodi postupak. Koje će činjenice uzeti kao dokazane, sud odlučuje prema svom uvjerenju te na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Međutim, videokonferencija će se uglavnom koristiti za izvođenje dokaza saslušanjem stranaka i svjedoka, iz razloga što postoje određene faktične i tehničke zapreke kada je potrebno izvesti dokaz uvidom u ispravu ili uviđajem na licu mjesta.

4 Postoje li ograničenja kad je riječ o mjestima na kojima se osobe može saslušati videokonferencijom, tj. mora li se ona održati u prostorima suda?

U pravilu saslušanje se provodi na sudu, no zakonom nisu propisana nikakva posebna ograničenja glede mjesta na kojem osoba treba biti saslušana putem video-konferencije.

5 Je li dopušteno snimanje saslušanja videokonferencijom i ako jest, postoji li oprema za to?

Republika Hrvatska nema zakonske odredbe koje posebno propisuju snimanje ili evidentiranje ročišta koja se provode putem videokonferencije, no članci 126.a do 126.c ZPP-a pružaju pravnu osnovu za tonsko snimanje ročišta. O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka. Način pohrane i prijenosa tonske snimke, tehnički uvjeti i način snimanja propisan je Sudskim poslovnikom („Narodne novine“, broj 37/14, 49/14, 80/15, 35/15, 123/15 i 45/16).

6 Na kojem se jeziku provodi saslušanje: a) ako se zahtjev temelji na člancima 10., 11. i 12. i b) kad se izravno izvode dokazi u skladu s člankom 17.?

Ako je zahtjev postavljen u skladu s člankom 10. do 12. Uredbe, saslušanje se u pravilu provodi na hrvatskom jeziku, dok se uporaba jezika nacionalnih manjina u parničnom postupku uređuje posebnim zakonom (parnični postupak vodi se na hrvatskom jeziku, ako za uporabu u pojedinim sudovima nije zakonom uveden koji drugi jezik). Nadalje, u skladu s člankom 102. ZPP-a, ako se postupak ne vodi na jeziku stranke, odnosno drugih sudionika u postupku, osigurat će im se usmeno prevođenje na njihov jezik onoga što se na ročištu iznosi te usmeno prevođenje isprava koje se na ročištu koriste u svrhu dokazivanja.

U slučaju neposrednog izvođenja dokaza u skladu s člankom 17. Uredbe, dokaz saslušanjem se može izvesti na stranom jeziku, budući da ga izravno provodi sud koji je zamolio saslušanje, no morao bi biti osiguran odgovarajući prijevod na jezik koji razumiju stranke ili drugi sudionici u postupku.

7 U slučaju potrebe, tko je odgovoran za osiguravanje tumača za obje vrste saslušanja i gdje se oni moraju nalaziti?

U načelu, za rasprave iz članaka 10. do 12. Uredbe, zamoljeni sud će osigurati ovlaštenog sudskog tumača. Pod određenim uvjetima (članak 251. u vezi s člankom 263. ZPP-a) sud može odlučiti da će prevođenje obaviti tumač kojeg predloži stranka.

Također, načelno korištenje tumača može biti i stvar dogovora između suda koji traži izvođenje dokaza i zamoljenog suda te se sudski tumač može osigurati na jednom ili drugom sudu. U praksi, sudski tumači nalaze se ondje gdje se nalazi osoba kojoj je potreban tumač, odnosno na mjestu zamoljenog suda, ako sud koji je podnio zahtjev saslušanje provodi na svom jeziku, u skladu s člankom 17. Uredbe, odnosno na mjestu suda koji je podnio zahtjev, ako saslušanje provodi zamoljeni sud, u skladu sa člancima 10. do 12. Uredbe.

8 Kakav se postupak primjenjuje pri dogovaranju saslušanja i obavješćivanju osobe koju treba saslušati o vremenu i mjestu? Koliko se vremena ostavlja prilikom dogovaranja datuma saslušanja kako bi se na vrijeme obavijestilo osobu koja će se ispitati?

U skladu s člankom 242. ZPP-a svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se, između ostaloga, navodi vrijeme i mjesto održavanja ročišta, dok se stranci poziv za ročište na kojem će se izvoditi dokaz njenim saslušanjem mora dostaviti prema pravilima o osobnoj dostavi, a ako stranka ima punomoćnika, poziv na ročište na kojemu će se izvesti dokaz saslušanjem stranaka stranci ili osobi koja se treba saslušati za stranku uputit će se preko punomoćnika (članak 268. u vezi s člankom 138. i 142. ZPP-a). Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu, saslušati će se u svom stanu. ZPP ne predviđa koliko dana prije održavanja ročišta svjedok mora biti uredno pozvan, no strankama se mora omogućiti dovoljno vremena da se pripreme za raspravu (minimalno 8 dana prije održavanja ročišta).

Za rasprave na temelju članaka 10. do 12. Uredbe, zamoljeni sud obavještava svjedoka/ stranku o vremenu i mjestu održavanja rasprave, dok za rasprave na temelju članka 17. Uredbe dostavu poziva obavlja sud koji je podnio zahtjev.

9 Koji su troškovi povezani s uporabom videokonferencije i kako se plaćaju?

U skladu s člankom 153. ZPP-a stranka koja predloži izvođenje dokaza, dužna je po nalogu suda unaprijed položiti iznos potreban za podmirenje troškova koji će nastati u povodu izvođenja dokaza. Kad izvođenje dokaza predlože obje stranke ili kad ga sud odredi po službenoj dužnosti, sud će odrediti da iznos potreban za podmirenje troškova polože obje stranke na jednake dijelove.

Nadalje, u vezi s troškovima videokonferencije primjenjuje se članak 18. Uredbe.

U Republici Hrvatskoj se za provođenje dokaza videokonferencijom ne naplaćuje pristojba.

10 Kojim se zahtjevima osigurava informiranje osobe koju će neposredno saslušati sud koji upućuje zahtjev da je njezino sudjelovanje dobrovoljno?

Osoba će o tome biti obaviještena u samom sudskom pozivu za to ročište, no ZPP ne predviđa dodatne uvjete.

11 Kojim se postupkom utvrđuje identitet osobe koju treba saslušati?

Prije saslušanja svjedok će se pitati za ime i prezime, osobni identifikacijski broj, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankama (članak 243. stavak 3. ZPP-a)

12 Kakvi se propisi primjenjuju na davanje prisega i koje podatke treba poslati sud koji upućuje zahtjev ako je potrebna prisega tijekom neposrednog izvođenja dokaza u skladu s člankom 17.?

U skladu s člankom 246. ZPP-a sud može odlučiti da svjedok prisegne na iskaz koji je dao, no u slučaju iz članka 17. Uredbe mogla bi se primjenjivati i pravila države moliteljice pod određenim uvjetima, kao i u slučaju da ista prije održavanja ročišta obavijesti Nadležno tijelo ili Središnje tijelo zamoljene države o svojoj namjeri uzimanja iskaza svjedoka pod prisegom.

U skladu s člankom 270. ZPP-a dokaz saslušanjem stranaka izvodi se bez davanja prisega.

13 Na koji se način osigurava da na mjestu gdje se održava videokonferencija postoji osoba za kontakt koju može kontaktirati sud koji upućuje zahtjev i osobe koja je dostupna na dan saslušanja i koja može upravljati opremom za videokonferenciju te otkloniti moguće tehničke poteškoće?

ZPP ne sadrži odredbu o tome, no u praksi tehničari i potrebni sudski službenici moraju biti prisutni prije i u tijeku trajanja, kako bi se osigurali svi tehnički uvjeti za održavanje videokonferencije.

14 Traže li se dodatni podaci od suda koji upućuje zahtjev i kakvi?

Nema propisanog pravila po kojem bi se tražile dodatne informacije, no prilikom dogovaranja datuma održavanja ročišta između suda koji je podnio zahtjev i zamoljenog suda moguće je da će biti potrebno dogovorom riješiti i neka tehnička pitanja kako bi se rasprava mogla uspješno održati te u praksi ta pitanja najčešće rješavaju suci putem elektroničke pošte.

Posljednji put ažurirano: 22/02/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.